

achtergrond

FOTO: IPC GROENE RUIMTE

Uniforme examinering bij European Treeworker

Boomverzorgers omarmen Europese samenwerking

De grensoverschrijdende gedachte, de uniforme aanpak in de deelnemende landen en praktijkmensen als examinatoren zijn kenmerken van het examen European Treeworker. IPC Groene Ruimte verzorgt de Nederlandse examens en biedt daarnaast opleidingen.

Gordels en in allerlei kleuren geverfde touwen liggen op de grond. Naast een tafel staan een paar om water schreeuwende kamerplanten. Klokslag half negen arriveren de leerlingen in het klaslokaal. Hun bruine tint bewijst hun band met het buitenleven. Op de tafels verschijnen een paar flesjes water en een enkel blikje frisdrank. De gesprekken stoken onmiddellijk wanneer de trainer het woord neemt. Een leslokaal in het gebouw van IPC Groene Ruimte in Schaarsbergen bij Arnhem vormt het decor van deze pedagogische en didactische idylle. De leerlingen volgen een vijfdaagse examentraining voor het certificaat European Treeworker. Binnenkort leggen zij examens af. IPC Groene Ruimte verzorgt de Nederlandse examens en biedt naast de examentrainingen ook opleidingen. Tijdens de examentraining komen theorie en allerlei praktische vaardigheden in een sneltreinvaart aan bod. Vanmorgen bestaat het programma uit theorie. De over de grond verspreid liggende attributen fungeren als lesmateriaal. De trainers gebruiken touwen en gordels bij een instructie van het onderdeel klimmen. De zielogende kamerplanten blijken door de leerlingen meegebrachte boomtakken te zijn en dienen om hun assortimentskennis te vergroten.

Vakliefde

Willem van Delft, coördinator Boomverzorging van IPC Groene Ruimte, geeft uitleg over de achtergronden van het examen European Treeworker. Het ontbrak in de boomverzorgingsbranche aan uniform opgeleide en getoetste medewerkers. Daarnaast verlangde deze bedrijfstak meer diepgang. Na de introductie van de kwalificatiestructuur droegen aoc's de verantwoordelijkheid voor opleidingen en toetsing. Ze vulden dit verschillend in en beperkten zich meestal tot de uitvoerende onderdelen. Tevens halveerde de overheid de gesubsidieerde opleidingstijd. Van Delft: "Met European Treeworker beschikt de boomverzorgingsbranche over hoger opgeleide, eenduidig getoetste en aantoonbaar gecertificeerde boomverzorgers."

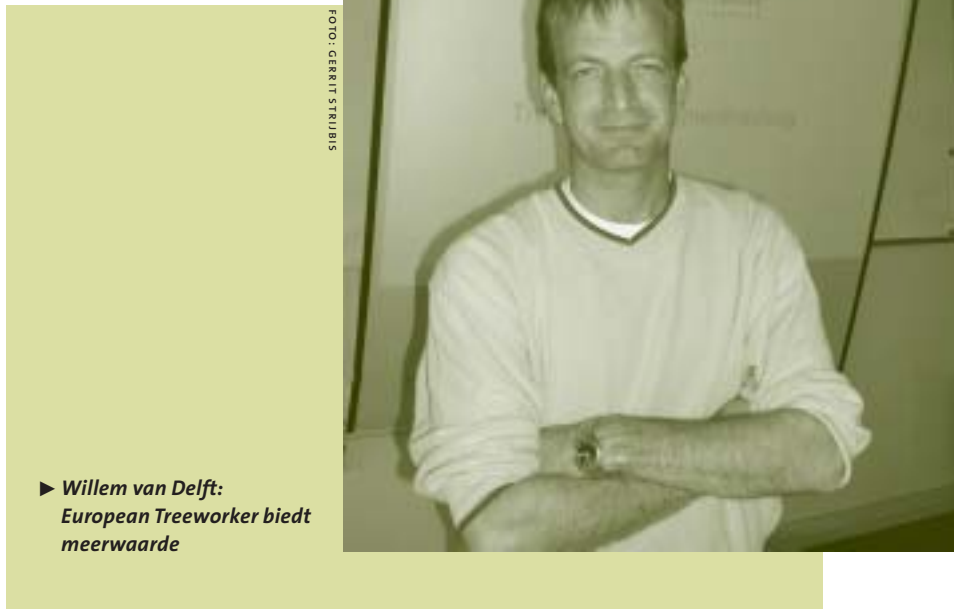
Voor deelname aan het examen beschikken kandidaten over minimaal een jaar praktijkervaring, een motorzaagcertificaat en een geldig eerste hulp diploma. Daarnaast mogen zij geen voor dit werk relevante fysieke beperkingen hebben. Het Europese bedrijfsleven stelde de exameneisen vast, in de vijftien deelnemende landen voldoen kandidaten aan dezelfde voorwaarden." De examencommissie bestaat uit vertegenwoordigers uit het bedrijfsleven, onderwijs en werknemersorganisaties. Ook veiligheidsdeskundigen en een Europees afgewaardigde hebben zitting in deze commissie. Het examen European Treeworker beslaat een hele dag en bevat een schriftelijk en mondeling deel. Het praktijkexamen omvat een werkopdracht, een interview en een simulatie. Snoeien vormt een vast onderdeel, daarnaast kiezen examinatoren een item uit de onderdelen visuele boomcontroles, vellingen, het planten van bomen en het verplanten van grote bomen. "Bij een voldoende voor alle vijf de onderdelen slagen kandidaten", vertelt Van Delft. Op andere vlakken van Europese samenwerking struikelt harmonisatie over veto's en ontevredenheid bij de bevolking, de internationale samenwerking tussen boomverzorgers verloopt nagenoeg rimpelloos. Kleinscha-

ligheid en vakliefde noemt Van Delft als ingrediënten: "Het gaat om een relatief kleine groep betrokken mensen. Dit vergemakkelijkt samenwerking."

De examenvorbereiding van de deelnemers verliep verschillend. Ongeveer 40 van de 65 examenkandidaten volgden IPC-opleidingen, anderen deden hun kennis elders op. De behoefte aan opleidingen ontstond door tegenvallende resultaten na het eerste examen in 1999. Zestig procent van de kandidaten slaagde. Nu presteren ze beter. Van Delft: "De afgewezen kandidaten zakken minder catastrofaal en we zien dat mensen met een opleiding meer kans van slagen hebben."

Kneepjes van het vak

Terug naar het leslokaal, de zon staat inmiddels hoog aan de hemel. Dagelijks trotseren de boomverzorgers barre omstandigheden. Nu de natuur hen toelacht, zitten ze tussen vier muren. Van frustraties geen spoor, na drie uur theorie bespreken ze met hun trainer uitvoerig de eigenschappen van een lange rij verschillende hoogwerkers. Naast hun geconcentreerde houding, weerspiegelen losse opmerkingen inzet en waardering. "Zo, je hebt er maar weer aardig in geïnves-

► **Willem van Delft:**
*European Treeworker biedt
meerwaarde*

FOTO: GERRIT STRUBBIS

FOTO: GERRIT STRIBIS

▲ **Bart Exterkate: Steeds meer vraag naar gecertificeerde boomverzorgers**

teerd”, hoort de trainer bij het uitdelen van achtergrondmateriaal. Motivatie en vakliefde lopen ook als een rode draad door de gesprekken met enkele leerlingen. Erik Fidder uit Elburg werkt bij een boomverzorgingsbedrijf in Amsterdam. Hij vertelt naar het hoogst haalbare in zijn vakgebied te streven: “Ik ambieer een functie als projectleider.” Hij stelt dat de lessen zich kenmerken door diepgang en looft de werkwijze: “We bevinden ons hier in de bakermat van de boomverzorging. Praktijkmensen leren ons de kneepjes van het vak.” Laurens Seinhorst uit Zeewolde beaamt dit. Hij werkt eveneens bij een boomverzorgingsbedrijf en hoopt in de toekomst op een voorlichtende functie: “Lesgeven lijkt me bijvoorbeeld leuk.”

Op maat

Instructeur Bart Exterkate noemt de gedreven opstelling en vakliefde kenmerkend voor alle leerlingen. Voor de rest bezitten ze weinig gemeenschappelijks. Zo verschilt de vooropleiding van de deelnemers: “We herbergen deelnemers met alleen basisschool maar ook hbo-studenten.” Daarnaast

varieert de leeftijd van 18 tot 55. Ook het startniveau en de achtergrond verschillen. Sommigen werken bij een groot groenbedrijf, anderen bij een gespecialiseerd boomverzorgingsbedrijf. Hij vertelt dat IPC Groene Ruimte bij de invulling van de opleiding daarom koos voor een opleiding op maat. Zijn instituut biedt dertig modules die leiden naar het certificaat European Treeworker. Bij een intakegesprek krijgen deelnemers advies over het mogelijke studieprogramma.

De leeftijd, leerstijl, vooropleiding, motivatie en het startniveau noemt Exterkate als criteria. Leerlingen kunnen zonder training aan het examen deelnemen of de gehele opleiding

inclusief de examentraining van in totaal 45 dagen volgen. Ook kunnen leerlingen modules door zelfstudie binnen het bedrijf of op een andere manier leren.

Een op de individuele wensen van de deelnemers afgestemde opleiding, lijkt ingewikkeld en tijdrovend, maar Exterkate vertelt dat de inventarisatie van de opleidingsbehoefte goed verloopt: “Alleen de koppeling tussen de modules, lesdagen en deelnemers vergt enig puzzelwerk.” Hij ziet goede toekomstmogelijkheden voor de opleiding European Treeworker: “Dit voorjaar nemen 65 kandidaten aan het examen deel. Dit najaar verwachten we nog 30 deelnemers. Opdrachtgevers als provincies en gemeentes eisen steeds meer gecertificeerde boomverzorgers. Nu verlangen ze in veel gevallen vijftig procent gecertificeerde medewerkers, maar de kans bestaat dat bestekmakers deze eisen verder opschroeven.” Een certificaat, een pas of een bezoek aan de website van de Europese branchevereniging EAC biedt opdrachtgevers de mogelijkheid de certificering van de medewerkers te controleren. Daarnaast stelt hij dat bedrijven hoog opgeleide medewerkers zien als een manier om zich van hun collega's te onderscheiden. Ook bestaan er voor gecertificeerde medewerkers grotere kansen op de internationale arbeidsmarkt. Binnenkort vindt de ondertekening plaats van een samenwerkingsovereenkomst tussen de aoc's Clusius, Terra en Friesland en IPC Groene Ruimte. Voor de modulaire opleiding European Treeworker beogen de partners de uitwisseling van kennis, capaciteit en materiaal. Alle partijen gaan werken volgens

Opdrachtgevers als provincies en gemeentes eisen steeds meer gecertificeerde boomverzorgers

dezelfde structuur en kwaliteitsstandaard. Dit maakt een regionale uitvoering van de opleiding mogelijk. ∞

Gerrit Stribis